

Gr. 7   Műszaki függelék

Tartalomjegyzék

A DIN szabványról az ISO szabványra történő átállás.	7/003
A termékszabványok összehasonlítása	7/008
Mechanikus kötőelemek	7/010
A csavarokra és csavaranyákra vonatkozó általános követelmények Kivonat a DIN ISO 8992 szabványból	
Mechanikus kötőelemek	7/012
Szénacélból és acélötvözetből, az ISO 898 szabványnak megfelelően készült kötőelemek mechanikai tulajdonságai	
1. rész: Csavarok Kivonat a DIN EN ISO 898-1 szabványból.	7/012
2. rész: Csavaranyák – Szabályos menetek Kivonat a DIN EN 20898-2 szabványból	7/014
5. rész: Menetes csapok és hasonló kötőelemek Kivonat a DIN EN ISO 898-5 szabványból.	7/016
6. rész: Csavaranyák rögzített vizsgálóerővel – Finom menetek Kivonat a DIN EN ISO 898-6 szabványból.	7/018
Mechanikus kötőelemek rozsdamentes acélokból	7/020
Kémiai csavarbiztosítások.	7/023
Átvételi vizsgálat / Vizsgálati bizonyítványok / Első mintavétel.	7/024
Kötőelemek korrózióvédelme	7/026
Nagyszilárdságú csavarok előfeszítése.	7/030
Poliamid 6.6.	7/032
mechanikai és termikus jellemzők	
BSK-csavarválasztók	7/033
A meghúzási nyomaték számítása	7/044
Szakkifejezések jegyzéke	7/047

A DIN szabványról az ISO szabványra történő átállás

1. A DIN szabványról az ISO szabványra történő európai átállás alapelvei

Az Európai Közös Piac előirányozott megszüntetése az Európában meglévő nemzeti szabványok gyorsabb harmonizálásához vezet. Ez számos esetben a minden országra kötelező érvénnyel bíró Európai Szabványoknak (EN) a mindenkor nemzeti szabályozásba történő átvételét jelenti. Az ISO-szabványokkal ellentétben az EN-szabványokat valamennyi EK- és EFTA-országnak át kell vennie. Az ellentmondó nemzeti szabványokat vissza kell vonni. A meglévő nemzetközi szabványokat alapvetően európai EN-szabványként kellene átvenni.

Valamely EN-szabvány kihirdetését követően az ugyanolyan tárgyú nemzeti szabványokat 6 hónapon belül vissza kell vonni, és érvényteleníteni kell azokat (Németországban ez a DIN EN). Azon európai szabványok, melyek általában egy ISO-szabvány teljes átvételét jelentik, ezen termékek ISO szerinti megrendelését irányozzák elő, tehát **nem** a DIN EN ISO 4017, hanem az ISO 4017 szerinti megrendelését.

Szabványtípusok, összefüggések és termékmegnevezések

DIN	Nemzeti német szabvány (Deutsches Institut für Normung - Német Szabványügyi Intézet - Berlin/Köln) Termékmegnevezés: DIN – Nemzetközi Szabványügyi Hivatal. DIN 7984
ISO	Nemzetközi szabvány (International Standardization Organization) - Nemzetközi Szabványügyi Hivatal - Termékmegnevezés: ISO – Nemzetközi Szabványügyi Hivatal. ISO 7380
DIN ISO	Változatlan formában átvett ISO-szabvány nemzeti német kiadása Termékmegnevezés: ISO – Nemzetközi Szabványügyi Hivatal. ISO 2936
EN	Európai szabvány (CEN = Comité Européen de Normalisation - Európai Szabványügyi Bizottság -) Önálló EN-szabványokat akkor hoznak létre, ha az ISO szintjén nem létezik szabványvagy nem áll fenn szabványosítási igény, vagy a meglévő ISO-szabványok átvételénél nincs lehetőség. Termékmegnevezés: EN – Nemzetközi Szabványügyi Hivatal. EN 1661
DIN ISO	Változatlan formában átvett EN-szabvány nemzeti német kiadása Termékmegnevezés: EN – Nemzetközi Szabványügyi Hivatal. EN 1667
EN ISO	Változatlan formában átvett ISO-szabvány európai kiadása, az EN- és az ISO-szabványszámok azonosak Termékmegnevezés: ISO – Nemzetközi Szabványügyi Hivatal. ISO 4017
DIN EN ISO	Változatlan formában, az ISO-ból átvett EN-szabvány nemzeti német kiadása Termékmegnevezés: ISO – Nemzetközi Szabványügyi Hivatal. ISO 4762

2. Termékválaszték

Az érintett termékek a következő csomagokban foglalhatók össze:

- Hatlapfejű termékek
- Hernyócsavarok, csapok és csapszegek
- Kis csavarok (hasított fejű csavarok, kereszthornyos csavarok, lemez- és önfúró csavarok, menetfúró csavarok, menetvágó csavarok és kombinált csavarok)
- Alátétek
- Belsőkulcsnyílású csavarok
- HV-csavarok

3. I. átállási csomag: Hatlapfejű termékek

Jelentős változások DIN – ISO:

Laptáv	M10	M12	M14	M22
DIN	17	19	22	32
ISO	16	18	21	34

3.1. Hatlapfejű csavarok

3.1.1. Hatlapfejű csavarokra vonatkozó, már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 558	TermékmegnevezésISO szerint	ISO 4018
DIN 601 *)	Hatlapfejű csavar,C termékosztály	ISO 4016
DIN 931 1. rész DIN 931 2. rész	Hatlapfejű részmenetes csavar, A és B termékosztály B termékosztály	ISO 4014
DIN 933	Hatlapfejű tövigmenetes csavar, A és B termékosztály	ISO 4017
DIN 960	Hatlapfejű részmenetes csavar, A és B termékosztály, metr. finom menet	ISO 8765
DIN 961	Hatlapfejű tövigmenetes csavar, A és B termékosztály, metr. finom menet	ISO 8676

* ISO-csavaranyával való kombináció esetén ezen tényt a címkén meg kell jelölni.

3.2. Csavaranyák

3.2.1. Hatlapú csavaranyákra vonatkozó, visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 555	Hatlapú csavaranya, C termékosztály	ISO 4034
DIN 934	Hatlapú csavaranya, 1. típus, A és B termékosztály, a 10. osztályig	ISO 4032
DIN 934	Hatlapú csavaranya, 2. típus, A és B termékosztályszabályos menettel, 12. szilárdsági osztály	ISO 4033
DIN 934	Hatlapú csavaranya, 1. típus, A és B termékosztályfinom menet, 8. szilárdsági osztályig	ISO 8673
DIN 934, 2. típus	Hatlapú csavaranya, 2. típus, A és B termékosztály10. szilárdsági osztályig	ISO 8674

3.2.2. Nem teljes mértékben terhelhető hatlapú csavaranyákra vonatkozó, visszavont DIN-szabványok (alacsony formátum)

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 439 1. rész	Hatlapú alacsony csavaranya,letörés nélkül	ISO 4034
DIN 439 2. rész *)	Hatlapú alacsony csavaranya,letöréssel	ISO 4032
DIN 439 2. rész *)	Hatlapú alacsony csavaranya,letöréssel, finom menettel	ISO 4033

*) tervbe van véve, hogy a DIN 936 helyett a DIN 439 2. rész kerül bevezetésre.

4. II. átállási csomag: Csapok, menetek, csapszegek

4.1. Spirál feszítőhüvelyek – már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 7343	Spirál feszítőhüvelyek, normál kivitel	ISO 8750
DIN 7344	Spirál feszítőhüvelyek, erős kivitel	ISO 8748

Az ISO-termékek közel azonosak a DIN-termékekkel. A csereszabátosság adott.

4.2. Hasítottszegek – már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 1470	Hengeres hasítottszeg bevezető csomkkal	ISO 8739
DIN 1471	Kúpos hasítottszeg	ISO 8744
DIN 1472	Hasított illesztőszeg	ISO 8745
DIN 1473	Hengeres hasítottszeg letöréssel	ISO 8740
DIN 1474	Bedugható hasítottszeg	ISO 8741
DIN 1475	Hasított kétszapos szeg	ISO 8742
DIN 1476	Hasított félgömbfejű szeg	ISO 8746
DIN 1477	Hasított süllyesztett fejű szeg	ISO 8747

Az ISO-termékek közel azonosak a DIN-termékekkel. A csereszabátosságot a konkrét alkalmazási esetben meg kell vizsgálni.

4.3. Hengeres és kúpos szegek

4.3.1. Módosítás nélküli, már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 6325	Hengeres, edzett szeg	ISO 8734
DIN 7979-C	Hengeres, edzett szeg	ISO 8733
DIN 7979-D	Hengeres szeg belső menettel, edzett	ISO 8735
DIN 7977	Kúpos szeg menetes csappal (áll. csaph.)	ISO 8737
DIN 7978	Kúpos szeg belső menettel, edzetlen	ISO 8736

4.3.2. Módosított, már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 1	Kúpos szeg, edzetlen	ISO 2339
DIN 7	Hengeres szeg, edzetlen	2338

Az ISO-termékek különböznek a DIN-termékektől. I. névleges hossz: DIN szerint a gömbölyű végek nélkül – ISO szerint a gömbölyű végekkel együtt.

4.4. Az ISO-termékek különböznek a DIN-termékektől. I. névleges hossz: DIN szerint a gömbölyű végek nélkül – ISO szerint a gömbölyű végekkel együtt.

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 417	Hernyócsavar horonnyal és csappal	ISO 7435
DIN 438	Hernyócsavar horonnyal és vágóélel	ISO 7436
DIN 551	Hernyócsavar horonnyal és kúpos véggel	ISO 4766
DIN 553	Hernyócsavar horonnyal és hegyes véggel	ISO 7434

Az ISO-termékek közel azonosak a DIN-termékekkel. A csereszabatossgot a konkrét alkalmazási esetben meg kell vizsgálni.

5. Csapszegek

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 1443	Fej nélküli csapszeg	ISO 2340
DIN 1444	Fejes csapszeg	ISO 2340

Az ISO-termékek közel azonosak a DIN-termékekkel. A csereszabatossgot a konkrét alkalmazási esetben meg kell vizsgálni.

6. III. átállási csomag: Kis csavarok

6.1. Hasított fejű csavarok – már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 84	Hengeresfejű csavar	ISO 1207
DIN 85	Laposfejű, hornyos csavar	ISO 1580
DIN 963	Süllyesztett fejű csavar	ISO 2009
DIN 964	Lencsefejű csavar	ISO 2010

Az ISO-termékek közel azonosak a DIN-termékekkel. A csereszabatossgot a konkrét alkalmazási esetben meg kell vizsgálni, különösen az automatikus adagoló- és csavarozórendszerek alkalmazása esetén.

6.2. Kereszthornyos csavarok – már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 7985	Domború fejű kereszthornyos csavar	ISO 7045
DIN 965	Süllyesztett fejű kereszthornyos csavar	ISO 7046-1
DIN 965	Süllyesztett fejű kereszthornyos csavar	ISO 7046-2
DIN 966	Lencsefejű kereszthornyos csavar	ISO 7047

Az ISO-termékek közel azonosak a DIN-termékekkel. A csereszabatossgot a konkrét alkalmazási esetben meg kell vizsgálni, különösen az automatikus adagoló- és csavarozórendszerek alkalmazása esetén.

6.3. Lemezcsavarok – már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 7976	Hatlapfejű lemezcsavar	ISO 1479
DIN 7971	Domború fejű hornyos lemezcsavar	ISO 1481
DIN 7972	Süllyesztett fejű hornyos lemezcsavar	ISO 1482
DIN 7973	Süllyesztett lencsefejű hornyos lemezcsavar	ISO 1483
DIN 7981	Domború fejű kereszthornyos lemezcsavar	ISO 7049
DIN 7982	Süllyesztett fejű kereszthornyos lemezcsavar	ISO 7050
DIN 7983	Süllyesztett lencsefejű kereszthornyos lemezcsavar	ISO 7051

A felfekvő fejű lemezcsavarok esetén az ISO-termékek közel azonosak a DIN-termékekkel. A süllyesztett fejű és a süllyesztett lencsefejű lemezcsavarok esetén jelentős különbség a DIN-termékek 80°-os süllyesztési szögének módosulása 90°-ra az ISO-termékekénél. A csereszabátosságot a konkrét alkalmazási esetben meg kell vizsgálni, különösen az automatikus adagoló- és csavarozórendszerek alkalmazása esetén.

7. Alátétek – már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 125-A	Alátét letörés nélkül	ISO 7089
DIN 125-B	Alátét letöréssel	ISO 7090
DIN 126	Alátétek	ISO 7091
DIN 433	Alátétek	ISO 7092
DIN 440	Alátétek	ISO 7094
DIN 9021	Alátétek A termékosztály	ISO 7093-1
DIN 9021	Alátétek C termékosztály	ISO 7093-2

Az ISO-termékek a DIN-termékekkel szemben részben jelentősen módosultak. A csereszabátosságot a konkrét alkalmazási esetben meg kell vizsgálni.

8. Belsőkulcsnyílású csavarok

8.1. Belső kulcsnyílású fejcsavarokra vonatkozó, már visszavont DIN-szabványok

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 912	Belső kulcsnyílású hengeres fejű csavar	ISO 4762
DIN 7991	Süllyesztett fejű belső kulcsnyílású csavar	ISO 10642

A DIN 912 / ISO 4762 a 8.8 és 10.9 szilárdsági osztály esetén azonos, a DIN 7991 a fejmagasságok és fejtátmérok esetén különbözik az ISO 10642-től.

8.2. Belső kulcsnyílású hernyócsavarok – a DIN-szabványok visszavonása előkészítés alatt van

Visszavont szabványok	Cím	Termékmegnevezés ISO szerint
DIN 913	Belső kulcsnyílású hernyócsavar kúpos véggel	ISO 4026
DIN 914	Belső kulcsnyílású hernyócsavar hegyes véggel	ISO 4027
DIN 915	Belső kulcsnyílású hernyócsavar csapos véggel	ISO 4028
DIN 916	Belső kulcsnyílású hernyócsavar vágóéllel	ISO 4029

Az ISO-termékek közel azonosak a DIN-termékekkel. A csereszabátosság adott.

A termékszabványok összehasonlítása

DIN - ISO

DIN	ISO
1	2339
7	2338
84	1207
85	1580
94	1234
125-A	7089
125-B	7090
126	7091
417	7435
427	2342
433	7092
438	7436
439-B	4035
440	7094
551	4766
553	7434
601	4016
911	2936
912	4762
913	4026
914	4027
915	4028
916	4029
931	4014
933	4017
934	4032
960	8765
961	8676
963	2009
964	2010
965	7046
966	7047

DIN	ISO
980	7042
982	7040
985	10511
1440	8738
1444	2341
1471	8744
1472	8745
1473	8740
1474	8741
1475	8742
1476	8746
1477	8747
1481	8752
6325	8734
6924	7040
6925	7042
7343	8750
7344	8748
7346	13337
7971	1481
7972	1482
7973	1483
7976	1479
7977	8737
7978	8736
7979	8735
7981	7049
7982	7050
7983	7051
7985	7045
7991	10642
9021	7093

DIN - ISO

ISO	DIN
1207	84
1234	94
1479	7976
1481	7971
1482	7972
1483	7973
1580	85
2009	963
2010	964
2338	7
2339	1
2341	1444
2342	427
2936	911
4014	931
4016	601
4017	933
4026	913
4027	914
4028	915
4029	916
4032	934
4035	439-B
4762	912
4766	551
7040	982
7040	6924
7042	980
7042	6925
7045	7985
7046	965
7047	966

ISO	DIN
7049	7981
7050	7982
7051	7983
7089	125-A
7090	125-B
7091	126
7092	433
7093	9021
7094	440
7434	553
7435	417
7436	438
8676	961
8734	6325
8735	7979
8736	7978
8737	7977
8738	1440
8740	1473
8741	1474
8742	1475
8744	1471
8745	1472
8746	1476
8747	1477
8748	7344
8750	7343
8752	1481
8765	960
10511	985
10642	7991
13337	7346

Mechanical fasteners

General requirements
for bolts, screws, studs and nuts

Excerpt from **ISO 8992**
April 2005

1. Scope

This International Standard specifies the general requirements for standardized bolts, screws, studs and nuts, but is also recommended for these non-standardized fasteners. It is intended to be used with reference to the related International Standards on tolerances, mechanical and performance characteristics, geometrical features, surface discontinuities, surface finishes and quality aspects.

3. Specifications and reference standards

See Tables 1 and 2.

Table 1 - Fasteners with ISO metric screw threads

Material	Carbon steel Alloy steel	Stainless steel	Non-ferrous metal
Tolerances	ISO 4759-1		
Mechanical and performance characteristics	ISO 898-1, ISO 898-2, ISO 898-5, ISO 898-6, ISO 898-7, ISO 2320, ISO 7085	ISO 3506-1 ISO 3506-2 ISO 3506-3	ISO 8839
Geometrical features – Thread – Driving features – Ends of parts – Countersunk head – Others	ISO 965-1, ISO 965-2, ISO 965-3, ISO 965-4, ISO 965-5 ISO 272, ISO 4757, ISO 10664 ISO 4753 ISO 7721 ISO 885, ISO 888, ISO 3508, ISO 4755, ISO 7378		
Surface discontinuities	ISO 6157-1 ISO 6157-2 ISO 6157-3	–	–
Surface finish	ISO 4042 ISO 10683 ISO 10684	ISO 16048	ISO 4042
Quality aspects	ISO 3269, ISO 16426		

Table 2 - Fasteners with tapping screw threads

Material	Steel	Stainless steel
Tolerances	ISO 4759-1	
Mechanical and performance characteristics	ISO 2702 ISO 10666	ISO 3506-4
Geometrical features – Thread – Driving features – Ends of parts – Countersunk head	ISO 1478 ISO 4757, ISO 10664 ISO 1478 ISO 7721	
Surface finish	ISO 4042 ISO 10683 ISO 10684	ISO 16048
Quality aspects	ISO 3269, ISO 16426	

4. General requirements

Standardized bolts, screws, studs and nuts are defined by the following elements:

- Mechanical properties (property class, material)
- Product grade (tolerances)
- Standardized geometrical features (if any)
- Surface coatings (if required)
- Special requirements (if agreed)

All information relates to fully manufactured products. Specific manufacturing processes are not required, except where they have been laid down in the individual standards or have been agreed between customer and supplier.

The product shall have intact surfaces and edges and shall be free of burrs consistent with the manufacturing methods used. It is not generally required that small burrs due to operations such as slotting, or resulting from forging, pressing or trimming, be removed. Any burr which influences the performance of the product or would be a safety hazard when handled, however, shall be removed.

Trimming burrs beyond the bearing face of bolts and screws is not permissible.

Centre holes for bolts and screws are permissible, unless otherwise specified.

Unless a surface coating is agreed, the surface finish of the products shall be

- as processed for steel products, or
- plain for products made of stainless steel or non-ferrous-metal.

Bolts, screws, studs and nuts shall be delivered in a clean condition and lightly oiled, if no other conditions have been agreed.

Mechanical fasteners

Mechanical properties of fasteners made of carbon steel and alloy steel Part 1: Bolts, screws and studs

Excerpt from **DIN EN ISO 898-1**
November 1999

4. Materials

Table 2 specifies steels and tempering temperatures for the different property classes of bolts, screws and studs. The chemical composition shall be assessed in accordance with the relevant ISO standards.

Table 2: **Steels**

Property class	Material and treatment	Chemical composition limits (check analysis) % (m/m)					Tempering temperature °C min.
		C min.	C max.	P max.	S max.	B ^a max.	
3.6 ^b	Carbon steel	-	0,20	0,05	0,06	0,003	-
4.6 ^b		-	0,55	0,05	0,06	0,003	-
4.8 ^b		0,13	0,55	0,05	0,06	0,003	-
5.6							
5.8 ^b		-	0,55	0,05	0,06	0,003	-
6.8 ^b							
8.8 ^c	Carbon steel with additives (e.g. B, Mn or Cr) quenched and tempered	0,15 ^d	0,40	0,035	0,035	0,003	425
	Carbon steel quenched and tempered	0,25	0,55	0,035	0,035		
9.8	Carbon steel with additives (e.g. B, Mn or Cr) quenched and tempered	0,15 ^d	0,35	0,035	0,035	0,003	425
	Carbon steel quenched and tempered	0,25	0,55	0,035	0,035		
10.9 ^{e f}	Carbon steel with additives (e.g. B, Mn or Cr) quenched and tempered	0,15 ^d	0,35	0,035	0,035	0,003	340
10.9 ^f	Carbon steel quenched and tempered	0,25	0,55	0,035	0,035	0,003	425
	Carbon steel with additives (e.g. B, Mn or Cr) quenched and tempered	0,20 ^d	0,55	0,035	0,035		
	Alloy steel quenched and tempered ^g	0,20	0,55	0,035	0,035		
12.9 ^{f h i}	Alloy steel quenched and tempered ^g	0,28	0,50	0,035	0,035	0,003	380

^a Boron content can reach 0.005 % provided that non-effective boron is controlled by addition of titanium and/or aluminium.

^b Free cutting steel is allowed for these property classes with the following maximum sulfur, phosphorus and lead contents: sulfur 0,34 %; phosphorus 0,11 %; lead 0,35 %.

^c For nominal diameters above 20 mm the steels specified for property classe 10.9 may be necessary in order to achieve sufficient hardenability.

^d In case of plain carbon boron steel with a carbon content below 0,25 % (ladle analysis), the minimum manganese content shall be 0,6 % for property class 8.8 and 0,7 % for 9.8, 10.9 and 10.9.

^e Products shall be additionally identified by underlining the symbol of the property class (see clause 9). All properties of 10.9 as specified in table 3 shall be met by 10.9, however, its lower tempering temperature gives it different stress relaxation characteristics at elevated temperatures (see annex A).

^f For the materials of these property classes, it is intended that there should be sufficient hardenability to ensure a structure consisting of approximately 90 % martensite in the core of the threaded sections for the fasteners in the "as-hardened" condition before tempering.

^g This alloy steel shall contain at least one of the following elements in the minimum quantity given: chromium 0,30 %, nickel 0,30 %, molybdenum 0,20 %, vanadium 0,10 %. Where elements are specified in combinations of two, three or four and have alloy contents less than those given above, the limit value to be applied for class determination is 70 % of the sum of the individual limit values shown above for the two, three or four elements concerned.

^h A metallographically detectable white phosphorus enriched layer is not permitted for property class 12.9 on surfaces subjected to tensile stress.

ⁱ The chemical composition and tempering temperature are under investigation.

5. Mechanical and physical properties

When tested by the methods described in clause 8, the bolts, screws and studs shall, at ambient temperature, have the mechanical and physical properties set out in table 3.

Table 3: Mechanical and physical properties of bolts, screws and studs

sub-clause number	Mechanical and physical property	Property class											
		3.6	4.6	4.8	5.6	5.8	6.8	8.8 ^a		9.8 ^b	10.9	12.9	
								d ≤ 16mm ^c	d > 16mm ^c				
5.1	Nominal tensile strength, $R_{m \text{ Nenn}}$	N/mm ²	300	400		500		600	800	800	900	1000	1200
5.2	Minimum tensile strength, $R_{m \text{ min}}^{d,e}$	N/mm ²	330	400	420	500	520	600	800	830	900	1040	1220
5.3	Vickers hardness, HV F ≥ 98 N	min.	95	120	130	155	160	190	250	255	290	320	385
		max.	220 ^f				250	320	335	360	380	435	
5.4	Brinell hardness, HB F= 30 D ²	min.	90	114	124	147	152	181	238	242	276	304	366
		max.	209 ^f				238	304	318	342	361	414	
5.5	Rockwell hardness HR	HRB	52	67	71	79	82	89	-	-	-	-	-
		HRC	-	-	-	-	-	-	22	23	28	32	39
		HRB	95,0 ^f				99,5	-	-	-	-	-	
		HRC	-				-	32	34	37	39	44	
5.6	Surface hardness, HV 0,3	max.	-						g				
5.7	Lower yield stress R_{eL} in N/mm ²	Nennwert	180	240	320	300	400	480	-	-	-	-	-
		min.	190	240	340	300	420	480	-	-	-	-	-
5.8	Stress at 0,2% non proportional elongation $R_{p \text{ 0,2}}$ in N/mm ²	Nennwert	-						640	640	720	900	1080
		min.	-						640	660	720	940	1100
5.9	Stress under proof load, S_p	S_p/R_{eL} or $S_p/R_{p \text{ 0,2}}$	0,94	0,94	0,91	0,93	0,90	0,92	0,91	0,91	0,90	0,88	0,88
		N/mm ²	180	225	310	280	380	440	580	600	650	830	970
5.10	Breaking torque, M_B	Nm min.	-						see ISO 898-7				
5.11	Percent elongation after fracture, A	min.	25	22	-	20	-	-	12	12	10	9	8
5.12	Reduction area after fracture Z % min.		-						52		48	48	44
5.13	Strength under wedge loading ^e		The values for full size bolts and screws (no studs) shall not be smaller than the minimum values for tensile strength shown in 5.2.										
5.14	Impact strength, KU	J min.	-			25	-		30	30	25	20	15
5.15	Head soundness		No fracture										
5.16	Minimum height of non-decarburized thread zone, E		-						¹ / ₂ H ₁		² / ₃ H ₁	³ / ₄ H ₁	
	Maximum depth of complete decarburization, G	mm	-						0,015				
5.17	Hardness after retempering		-						Reduction of hardness 20 HV maximum				
5.18	Surface integrity		In accordance with ISO 6157-1 or ISO 6157-3 as appropriate										

^a For bolts of property class 8.8 in diameters d ≤ 16 mm, there is an increased risk of nut stripping in the case of inadvertent over-tightening inducing a load in excess of proof load. Reference to ISO 898-2 is recommended.

^b Applies only to nominal thread diameters d ≤ 16 mm.

^c For structural bolting the limit is 12 mm.

^d Minimum tensile properties apply to products of nominal length l ≥ 2,5 d. Minimum hardness applies to products of length l < 2,5 d and other products which cannot be tensile-tested (e.g. due to head configuration).

^e When testing full-size bolts, screws and studs, the tensile loads, which are to be applied for the calculation of R_m, shall meet the values given in tables 6 and 8.

^f A hardness reading taken at the end of bolts, screws and studs shall be 250 HV, 238 HB or 99,5 HRB maximum.

^g Surface hardness shall not be more than 30 Vickers points above the measured core hardness on the product when readings of both surface and core are carried out at HV 0.3. For property class 10.9, any increase in hardness at the surface which indicates that the surface hardness exceeds 390 HV is not acceptable.

^h In cases where the lower yield stress R_{eL} cannot be determined, it is permissible to measure the stress at 0,2 % non proportional elongation R_{p 0,2}. For the property classes 4.8, 5.8 and 6.8 the values for R_{eL} are given for calculation purposes only, they are not test values.

ⁱ The yield stress ratio according to the designation of the property class and the minimum stress at 0,2 % non-proportional elongation R_{p 0,2} apply to machined test specimens. These values if received from tests of full size bolts and screws will vary because of processing method and size effects.

Mechanical fasteners

Mechanical properties of fasteners Part 2: Nuts with coarse pitch thread and specified proof load values

Excerpt from **DIN EN 20898**
February 1994

4. Materials

Nuts shall be made of steel conforming to the chemical composition limits specified in table 4. Nuts of property classes 05, 8 (style 1 above M16), 10 and 12 shall be hardened and tempered.

Table 4: Limits of chemical composition

Property class		Chemical composition limits (check analysis), %			
		C max.	Mn min.	P max.	S max.
4 ¹⁾ , 5 ¹⁾ , 6 ¹⁾	-	0,50	-	0,060	0,150
8, 9	04 ¹⁾	0,58	0,25	0,060	0,150
10 ²⁾	05 ²⁾	0,58	0,30	0,048	0,058
12 ²⁾	-	0,58	0,45	0,048	0,058

¹⁾ Nuts of these property classes may be manufactured from free-cutting steel unless otherwise agreed between the purchaser and the manufacturer. In such cases, the following maximum sulfur, phosphorus and lead contents are permissible:
sulfur 0,34 %
phosphorus 0,11 %
lead 0,35 %

²⁾ Alloying elements may be added, if necessary, to develop the mechanical properties of the nuts.

5. Mechanical properties

When tested by the methods described in clause 8, the nuts shall have the mechanical properties set out in table 5.

Table 5: Mechanical properties

Property class		Property class														
		04				05				4						
		Stress under proof load S _p N/mm ²	Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S _p N/mm ²	Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S _p N/mm ²	Vickers hardness HV		Nut	
greater than	less than or equal	min.	max.	state	style	min.	max.	state	style	min.	max.	state	style			
-	M 4	380	188	302	not quenched or tempered	thin	500	272	353	quenched or tempered	thin	-	-	-	-	-
M 4	M 7											-	-	-	-	
M 7	M 10											-	-	-	-	
M 10	M 16											-	-	-	-	
M 16	M 39											510	117	302	not quenched or tempered	1

Tabelle 5 (continuation)

Gewinde		Property class														
		5 ¹⁾				6				8						
greater than	less than or equal	Stress under proof load S _p N/mm ²	Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S _p N/mm ²	Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S _p N/mm ²	Vickers hardness HV		Nut	
		min./mm ²	min.	max.	state	style	min./mm ²	min.	max.	state	style	min./mm ²	min.	max.	state	style
-	M 4	520	130	302	not quenched or tempered	1	600	150	302	not quenched or tempered	1	800	180	302	not quenched or tempered	1
M 4	M 7	580					670					855	200			
M 7	M 10	590					680					870	353			
M 10	M 16	610					700					880				
M 16	M 39	630	146				720	170				920	233	353	quenched or tempered	

Gewinde		Property class																			
		8						9						10							
		Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut			
greater than	less than or equal		min.	max.	state	style		min.	max.	state	style		min.	max.	state	style		min.	max.	state	style
-	M 4	-	-	-	-	-	900	170	188	302	not quenched or tempered	2	1040	272	353	quenched or tempered	1				
M 4	M 7						915	188					1040								
M 7	M 10						940						1040								
M 10	M 16						950						1050								
M 16	M 39	890	180	302	not quenched or tempered	2	920	188	302	not quenched or tempered	2	1060									

Gewinde		Property class									
		12					12				
		Stress under proof load S_p N/mm ²	Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S_p N/mm ²	Vickers hardness HV		Nut	
greater than	less than or equal		min.	max.	state	style		min.	max.	state	style
-	M 4	1140	295	353	quenched or tempered	1	1150	272	353	quenched or tempered	2
M 4	M 7	1140					1150				
M 7	M 10	1140					1160				
M 10	M 16	1170					1190				
M 16	M 39	-	-	-	-	-	1200				

¹⁾ The maximum bolt hardness of property classes 5.6 and 5.8 will be changed to be 220 HV in the next revision of ISO 898-1:1988. This is the maximum bolt hardness in the thread engagement area whereas only the thread end or the head may have a maximum hardness of 250 HV. Therefore the values of stress under proof load are based on a maximum bolt hardness of 220 HV.

NOTE: Minimum hardness is mandatory only for heat-treated nuts and nuts too large to be proof-load tested. For all other nuts, minimum hardness is not mandatory but is provided for guidance only. For nuts which are not hardened and tempered, and which satisfy the proof-load test, minimum hardness shall not be cause for rejection.

Mechanical fasteners

Mechanical properties of fasteners
made of carbon steel and alloy steel
Part 5: Set screws and similar threaded fasteners
not under tensile stresses

Excerpt from **DIN EN ISO 898-5**
October 1998

3. Designation system

The property classes are designated by the symbols shown in table 1.
The numerical part of the symbol represents 1/10 of the minimum Vickers hardness.
The letter H in the symbol refers to hardness.

Table 1: Designation of property classes in relation to Vickers hardness

Property class	14H	22H	33H	45H
Vickers hardness, HV min.	140	220	330	450

4. Materials

Set screws shall be made of steel conforming to the requirements specified in table 2.
For property class 45H, other materials may be used provided that the proof torque requirements in 6.3 are met.

Table 2: Steel specifications

Property class	Material	Heat treatment	Chemische Chemical composition % (m/m)			
			C max.	C min.	P max.	S min.
14H	Carbon steel ^{1), 2)}	-	0,50	-	0,11	0,15
22H	Carbon steel ³⁾	Quenched and tempered	0,50	-	0,05	0,05
33H	Carbon steel ³⁾	Quenched and tempered	0,50	-	0,05	0,05
45H	Alloy steel ^{3), 4)}	Quenched and tempered	0,50	0,19	0,05	0,05

¹⁾ Free-cutting steel may be used, with lead content 0,35 % maximum, phosphorus content 0,11 % maximum and sulphur content 0,34 % maximum.
²⁾ Case hardening is allowed in the case of square-head set screws.
³⁾ Steel with lead content 0,35 % maximum may be used.
⁴⁾ Shall contain one or more of alloying elements chromium, nickel, molybdenum, vanadium or boron, see ISO 4948-1.

5. Mechanical properties

When tested by the methods specified in clause 6, the set screws shall have, at ambient temperature, the mechanical properties specified in table 3.

Table 3: **Mechanical properties**

Mechanical properties			Property class ¹⁾			
			14H	22H	33H	45H
Vickers hardness	HV10	min.	140	220	330	450
		max.	290	300	440	560
Brinell hardness	HB, F=30 D ²	min.	133	209	314	428
		max.	276	285	418	532
Rockwell-härte	HRB	min.	75	95	-	-
		max.	105	2)	-	-
	HRC	min.	-	2)	33	45
		max.	-	30	44	53
Torque strength			-	-	-	see table 5
Minimum height of non-decarburized thread zone, E			-	¹ / ₂ H ₁	² / ₃ H ₁	³ / ₄ H ₁
Maximum depth of complete decarburization, G		mm	-	0,015	0,015	³⁾
Surface hardnessHV 0,3 max.			-	320	450	580

¹⁾ Property classes 14H, 22H and 33H are not for hexagon socket set screws.

²⁾ For property class 22H, it is necessary to test the minimum value in HRB and the maximum value in HRC, if Rockwell hardness is tested.

³⁾ No complete decarburization permitted in property class 45H.

Mechanical fasteners

Mechanical properties of fasteners
Part 6: Nuts with fine pitch thread
and specified proof load values

Excerpt from **DIN EN ISO 898-6**
February 1996

4. Materials

Nuts shall be made of steel conforming to the chemical composition limits specified in table 4. The chemical composition shall be analysed in accordance with relevant International Standards.

Nuts of property classes 05, 8 (style 1), 10 and 12 shall be hardened and tempered.

Table 4: Limits of chemical composition

Property class		Chemical composition limits (check analysis), %			
		C max.	Mn min.	P max.	S max.
5 ¹⁾ , 6	-	0,50	-	0,060	0,150
8 ²⁾	04 ¹⁾	0,58	0,25	0,060	0,150
10 ²⁾	05 ²⁾	0,58	0,30	0,048	0,058
12 ²⁾	-	0,58	0,45	0,048	0,058
¹⁾ Nuts of this property class may be manufactured from free-cutting steel unless otherwise agreed between the purchaser and the manufacturer. In such cases, the following maximum sulfur, phosphorus and lead contents are permissible: sulfur 0,34%, phosphorus 0,11%, lead 0,35%. ²⁾ Alloying elements may be added, if necessary, to develop the mechanical properties of the nuts.					

5. Mechanical properties

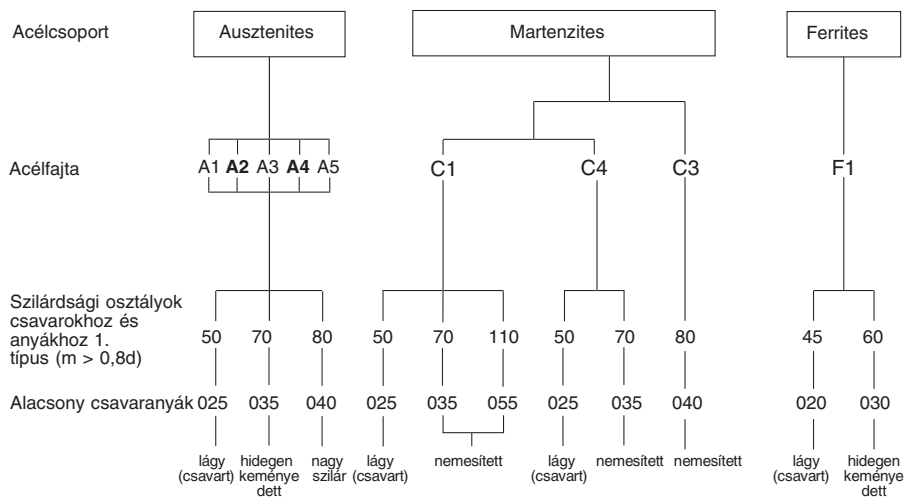
When tested by the methods described in clause 8, the nuts shall have the mechanical properties set out in table 5.

Table 5: Mechanical properties

Property class																	
Nominal thread diameter d mm	04					05					5						
	Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut
8 ≤ d ≤ 16	380	188	302	not quenched and tempered	thin	500	272	353	quenched and tempered	thin	690	175	302	not quenched and tempered ¹⁾	1		
16 < d ≤ 39											720	190					
Property class																	
Nominal thread diameter d mm	6					8											
	Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut
8 ≤ d ≤ 10	770	188	302	not quenched and tempered ¹⁾	1	955	250	353	quenched and tempered	1	890	195	302	not quenched and tempered	2		
10 < d ≤ 16	780																
16 < d ≤ 33	870																
33 < d ≤ 39	930					233						1090	295			-	-
Property class																	
Nominal thread diameter d mm	10										12						
	Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut		Stress under proof load S_p N/mm ²		Vickers hardness HV		Nut
8 ≤ d ≤ 10	1100	295	353	quenched and tempered	1	1055	250	353	quenched and tempered	2	1200	295	353	quenched and tempered	2		
10 < d ≤ 16	1100																
16 < d ≤ 39	-					-	-				-	-	1080	260		-	-
NOTE: Minimum hardness is mandatory only for heat-treated nuts and nuts too large to be proof-load tested. For all other nuts, minimum hardness is not mandatory but is provided for guidance only. For nuts which are not hardened and tempered, and which satisfy the proof-load test, minimum hardness shall not be cause for rejection.																	
¹⁾ Nuts with nominal thread diameters d > 16 mm may be quenched and tempered at the discretion of the manufacturer.																	

Mechanikus kötőelemek rozsdamentes acélokból

Csavarok és csavaranyák jelölési rendszere a DIN EN ISO 3506 szerint

Az acélfajták kémiai összetétele A1 – A5 (%-ban)

Acélfajta	C	Si	Mn	P	S	Cr	Mo	Ni	Cu	Megjegyzés
A1	0,12	0,12	6,5	0,20	0,15-0,35	16-19	0,7	5-10	1,75-2,25	
A2	0,1	1	2	0,05	0,03	15-20	-	8-19	4	
A3	0,08	1	2	0,045	0,03	17-19	-	9-12	1	a kristályközi korrózió elleni stabilizáláshoz Ti, Nb, Ta anyagokat kell tartalmaznia
A4	0,08	1	2	0,045	0,03	16-18,5	2-3	10-15	1	
A5	0,08	1	2	0,045	0,03	16-18,5	2-3	10,5-14	1	a kristályközi korrózió elleni stabilizáláshoz Ti, Nb, Ta anyagokat kell tartalmaznia

A megfelelő acélok kiválasztása az egyeztetett acélfajtán belül a gyártó hatáskörében marad.
Jellemző nyersanyagok pl.:

Acélcsoport	Nyersanyag-szám.	Nyersanyag megnevezése	Tanácsok
A1	1.4305	X 8 Cr Ni S 18-8	Kénadagolással megfelelő forgácsolhatóság, gyengébb korrozíálóság érhető el, mint az A2 esetén
A2	1.4301 1.4303	X 5 Cr Ni 18-10 X 4 Cr Ni 18-12	Standard acélcsoport átlagos követelményekhez, rozsdamentes
A3	1.4541	X 6 Cr Ti 18-11	
A4	1.4401 1.4404	X 5 Cr Ni Mo 17-12 X 2 Cr Ni Mo 17-12	Standard acélcsoport szigorúbb követelményekhez, túlnyomórészt saválló
A5	1.4571	X 6 Cr Ni Mo Ti 17-12-2	

Auszettenites acélfajtákból készült kötőelemek mechanikai tulajdonságai

Csavarok					
Acélfajta	Szilárdsági osztály	Átmérő-tartomány d	Húzószilárdság R_m N/mm ² min.	0,2%-folyáshatár $R_{p0.2}$ N/mm ² min.	Szakadási nyúlás A mm min.
A1, A2, A3, A4, A5	50	≤ M 39	500	210	0,6 d
	70	≤ M 24	700	450	0,4 d
	80	≤ M 24	800	600	0,3 d

Csavaranyák					
Acélfajta	Szilárdsági osztály		Átmérő-tartomány d mm	S ^p vizsgáló feszültség N/mm ² min.	
	Csavaranyák 1. típus (m 0,8 d)	Alacsony csavaranyák 0,5 d ≤ m < 0,8 d		Csavaranyák 1. típus (m 0,8 d)	Alacsony csavaranyák 0,5 d ≤ m < 0,8 d
A1, A2, A3, A4, A5	50	025	≤ M 39	500	250
	70	035	≤ M 24	700	350
	80	040	≤ M 24	800	400

Valamennyi érték szobahőmérsékleten, +15°C és +26°C között érvényes. A > M24 névleges menetátmérővel rendelkező csavarok és csavaranyák esetén a -70 és -80-as szilárdsági osztályokra vonatkozó mechanikai tulajdonságokat a megrendelőnek és a gyártónak kell egyeztetnie.

A kereskedelembe kapható, hidegen alakított hatlapfejű, hasított fejű, keresztfejű és ászokcsavarok esetén általában a -70 szilárdsági osztály van érvényben. Ha a megrendelő nem ír elő szilárdsági osztályt, a -70 szilárdsági osztályba tartozó termék kerül kiszállításra.

Műszaki útmutató az ausztenites acélfajtákból készült kötőelemekhez

Jelölési előírás a következőkhöz:

- $\geq$ M5 belső hatszöggel rendelkező hatlapfejű és hengeres csavarok
- $\geq$ M5 hatlapfejű csavaranyák
- $\geq$ M6 ászokcsavarok

az acélfajta, a szilárdsági osztály és a gyártó jelének megadásával

Mágneseesség (permeabilitás)

Az ausztenites acélokból készült kötőelemek általában nem mágnesesek. A hideg alakítást, valamint az esetleges további megmunkálási folyamatot mint pl. sajtolást követően létrejöhet bizonyos mértékű mágneseesség.

Hőmérséklet-tartományok

Az A2 és A4 acélcsoportok kötőelemei a DIN 267-13 szabványnak megfelelően alkalmasak az alacsony hőmérsékleteken történő alkalmazásra:

A2 -200°C-ig

A4 -60°C-ig

A magasabb hőmérsékleteken történő alkalmazás mértékadó módon befolyásolja a mechanikai tulajdonságokat és a korrózióállóságot.

Szerelés

Az ausztenites acélok szilárdságát nem befolyásolja a hőkezelés – kizárólag a hideg alakítás befolyásolja azt.

Ezáltal az egyforma nyersanyagból készült csavarkötések, különösen rozsdamentes acélból készült szorítóelemmel rendelkező hatlapfejű csavarok alkalmazása esetén fennáll a hideghegesztés („berágódás”) veszélye.

Óvintézkedés lehet:

- szakszerűen ellenőrzött meghúzás
- esetleg síkosító anyaggal történő kezelés
- szerelés előtti alapos tisztítás

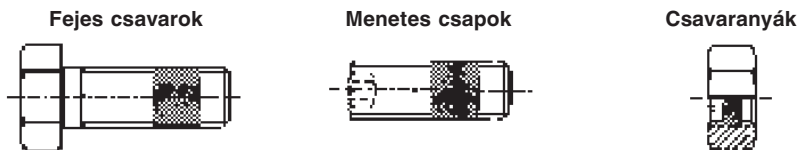
Részletes műszaki adatok és tanácsok a következő szabványokban:

- DIN EN ISO 3506 T1 – 3
- DIN 267-13
- W2 és W10 AD-közlöny

találhatók.

Kémiai csavarbiztosítások

Előre bevonatolt, beépítésre kész kötőelemek
a szabvány és az ábrák alapján

a mindenkori alkalmazásnak megfelelően a következőkkel ...

• Tapadó bevonat (Mikrotokozás)

A DIN 267-27 szerinti követelmények
a rendszer alapján

- 3 M Scotch Grip 2353, kék
- Precote 30, sárga
- Precote 80, piros
- Precote 85, türkiz

• Szorító bevonat

A DIN 267-28 szerinti követelmények
a rendszer alapján

- Tuf Lok - foltban/körös-körül, kék
- Poliamid - foltban/körös-körül, kék/piros
- Long-Lok
- Clemm-Loc, barna
- Keil Stop
- VC3-Vibratite

• Tömítő bevonat

a rendszer alapján

- Precote 4/5/6, fehér

Részletes műszaki dokumentáció és árlista megrendelésre.

Átvételi vizsgálat / Vizsgálati bizonyítványok / Első mintavétel

1. ISO 3269 átvételi vizsgálat

Ez a nemzetközi szabvány mechanikus kötőelemek (csavarok, csavaranyák, csapok, alátétek, szegecsek, stb.) rendelésénél mindig szabvány szerint érvényes, illetve egyéb kötőelemek esetén, melyek a következőkre nem alkalmasak:

- automatikus csavarkötések
- különleges alkalmazások és követelmények
- különleges gyártási vizsgálatok
- különleges visszakövethetőség és dokumentáció

Az ilyen kötőelemek esetén már a megkereséskor, de legkésőbb a megrendeléskor megfelelő megegyezéseket kell kötni a megrendelő és a szállító között.

Gazdasági okokból az általános használatra szánt szabványos elemek tömeges gyártása során nem feltételezhetünk alapvetően „teljesen hibátlan” szállítást.

Az ISO 3269 szabvány ezért a megrendelőnél rögzíti a szűrőpróbaszerű kezdeti ellenőrzések követelményeit, melyek legfontosabb jellemzői a következők:

- AQL – minőségileg elfogadható határeset
- Ac – hibás elemek maximális száma a szűrőpróbában, mely esetén a vizsgált árutétel még átvehető
- n – a kötőelemek száma a szűrőpróbában

Az AQL-értékek hozzárendelése a következő tényezők függvényében történik:

- Termékcsoportok (menetes kötőelemek, alátétek, csapok és csapszegecsek, szegecsek)
- A, B, C termékosztályok (tűrésosztályok)
- AQL 1,0 – 1,5 fő jellemzők mértékei (pl. laptáv)
- AQL 1.5 – 4.0 mellékjellemzők mértékei (pl. csavaranya-magasság)
- AQL 0,65 – 1,5 mechanikai tulajdonságok

Szűrőpróba-kimutatás példája jellemzőnként

Ac	AQL				
	0,65	1,0	1,5	2,5	4,0
	n				
0	8	5	3	-	-
1	50	32	20	13	8
2	125	80	50	32	20
3	200	125	100	50	32
4	315	200	125	80	50
5	400	250	160	100	-

Részletes adatok a DIN EN ISO 3269 szabványban találhatók.

2. EN 10204 vizsgálati bizonyítványok (korábban DIN 50049)

A megrendelő külön kérésére a mechanikus kötőelemek kiegészítő vizsgálati bizonyítvánnyal is szállíthatók.

Az EN 10204 szorosan összefügg a meglévő termékszabványokkal és műszaki szállítási követelményekkel, és ezért érvényesült és bevált, mint a csavarokra, csavaranyákra és azok tartozékaira vonatkozó vizsgálati bizonyítványok szabványa.

A szükséges és dokumentálandó vizsgálatok módját és terjedelmét a megrendelőnek az alkalmazásra és a speciális követelményekre vonatkozó ismeretei alapján már az érdeklődés során, de legkésőbb a megrendeléskor jeleznie kell a szállítónak.

A legfontosabb megkülönböztető jegyek a következők:

- nem specifikus vagy specifikus vizsgálat
- gyári vagy a gyártól független vizsgálat

Szabvány megnevezés	Vizsgálati bizonylat	Specifikus vizsgálat	Vizsgálati eredmények feltüntetése	A bizonylat tartalma	A bizonylat igazolása a következő részéről:
2.1	Tanúsítás kísérelvényekkel	Nem	Nem	A rendelésnek történő megfelelés igazolása szöveges formában	gyártó
2.2	Minőségazonossági bizonyítvány	Nem	Igen	A rendelésnek történő megfelelés igazolása folyamatos gyártói vizsgálatok alapján	gyártó
3.1	Szakértői minőségi bizonyítvány 3.1	Igen	Igen	A megrendelő előírásainak, szükség esetén a hatósági előírásoknak és a műszaki szabályoknak történő megfelelés igazolása	a gyártónak a gyártási részlegről független minőségellenőre
3.2	Szakértői minőségi bizonyítvány 3.2	Igen	Igen	A megrendelő előírásainak, szükség esetén a hatósági előírásoknak történő megfelelés igazolása	min a 3.1, valamint a megrendelő által megbízott szakértő

Példa a megrendelésre:

1000 darab hatlapfejú csavar ISO 4014-8.8 M12x100
DIN EN 10204 - 3.1 szerinti átvételi bizonyítvánnyal

Alapvetően érvényes:

- A kiegészítő vizsgálatok segítségével számított és az EN 10204 szerinti vizsgálati bizonyítványokban dokumentált értékek nem „garantált jellemzők” a § 459.2 / § 463 Ptk. értelmében, és nem mentesítik a megrendelőt (átvevőt) a § 377 Ktk.-nak megfelelő szabályszerű áruátvételi vizsgálat lefolytatása alól.
- A kereskedők nem állíthatnak ki EN 10204 szerinti saját bizonyítványokat. Ez kizárólag a gyártó, ill. a megbízott szakértő feladata.
- A szükséges kiegészítő vizsgálatok és az EN 10204 szerinti vizsgálati bizonyítványok dokumentációjának költségeit a termék ára nem tartalmazza, és azok a megrendelőnek a ráfordítás függvényében kerülnek felszámításra.

3. VDA 2 első mintavétel

Az első mintavétel célja, hogy a sorozatos gyártás megkezdése előtt igazolja, hogy a tervekben és/vagy a specifikációkban rögzített minőségi követelmények teljesülnek.

A VDA 2 követelményeinek megfelelően az első mintavételt teljes mértékben a sorozatgyártásban alkalmazott üzemi eszközök és a sorozatgyártásban érvényes feltételek mellett kell elvégezni.

Az első mintavételt a „VDA első vizsgálati jelentés” egységes formanyomtatvánnyal együtt, melyben a vizsgálandó jellemzők vizsgálati eredményei, mint pl.:

- méretellenőrzés
- anyagvizsgálat
- felület

dokumentálásra kerülnek, az egyeztetéshez és a döntés meghozatalához be kell mutatni a megrendelőnek.

Az első mintavétel része továbbá az összetevők bevitelle a Nemzetközi Anyag Adatbázis rendszerbe (International Material Data System, IMDS).

Amennyiben első mintavételre van szükség, azt a megrendelőnek már az érdeklődés során jeleznie kell a szállítónak. Ezen kiegészítő ráfordítás költségeit a termék ára nem tartalmazza, és az a megrendelőnek külön kiszámlázásra kerül.

Kötőelemek korrózióvédelme

Nemfémek bevonatok

- barna festés
- foszfátkezelés
- krómozás *)

Fémek bevonatok

- galvánbevonatok a DIN EN ISO 4042 szerint
- mechanikai horganyzás (3M-Mechanical-Plating)
- Tűzhorganyzás a DIN EN ISO 10684 szerint
- kémiai nikkellebevonat
- Cinklamellás bevonatok a DIN EN ISO 10683 szerint

FIGYELMEZTETÉS:

Kb. 1000 N/mm² feletti húzószilárdsággal rendelkező (mag- vagy felületi keménység 320 HV felett) nagyszilárdságú/betétedezett alkatrészek galvanikus bevonatai és 390 HV feletti keménységű rugókemény alkatrészek esetén az ismert eljárásoknál nem zárható ki biztonsággal a hidrogén-ridegedés veszélye; temperálással csökkenthető, de nem zárható ki teljesen (lásd DIN EN ISO 4042, 6. bek. / A függelék, DIN EN ISO 15330).

Az ilyen alkatrészeket ezért kizárólag a megrendelő kifejezett kérésére és kockázatára látjuk el galvánbevonattal!

Alternatív bevonóeljárások, melyeknél a hidrogén-ridegedés veszélye megfelelő biztonsággal kizárható, ilyenek pl. a cinklamellás bevonatok, mint pl.:

- Geomet
- Delta Protect

Cr(VI)-mentes bevonatok

A következő EU irányelvek:

2000/53/EK (ELV)	hatályba lépés dátuma: 2007.07.01.
2002/95/EK (RoHS)	hatályba lépés dátuma: 2006.07.01.
2002/96/EK (WEEE)	hatályba lépés dátuma: 2006.07.01.

a veszélyes összetevő anyagok – pl. ólom, higany, kadmium, hatértékű króm (Cr(VI)) – elkerülését, ill. korlátozását írják elő.

Az általunk szállított termékeket (csavarokat, anyacsavarokat és tartozék alkatrészeket) ebben a vonatkozásban szinte kizárólag a Cr(VI) csökkentése érinti, amely részben megtalálható a korrózióvédelmi felületbevonatokban, pl.

- a következő kromátozású galvanikus felületeken:
  - sárga kromátozás
  - olívaöld kromátozás
  - fekete kromátozás
- Dacromet 320/500 cinkréteges bevonatokban.

A DIN 50993-1 (2005. május) vizsgálati eljárás alapján a kék / átlátszó kromátozású kötőelemek Cr(VI)-mentesnek és ezáltal az RoHS irányelvnek megfelelőnek minősülnek.

A Cr(VI)-ot tartalmazó bevonatok helyettesítésére a galvanizáló ipar ma a következő rendszereket kínálja:

- **Galvanikus rendszerek**

- Cink fémbevonat

- vékonyrétegű passzíválással (DÜSP)
    - vastagrétegű passzíválással (DISP)
    - szükség esetén kiegészítő felületbevonattal (Topcoat)

magasabb korrózióvédelmi követelmények esetén

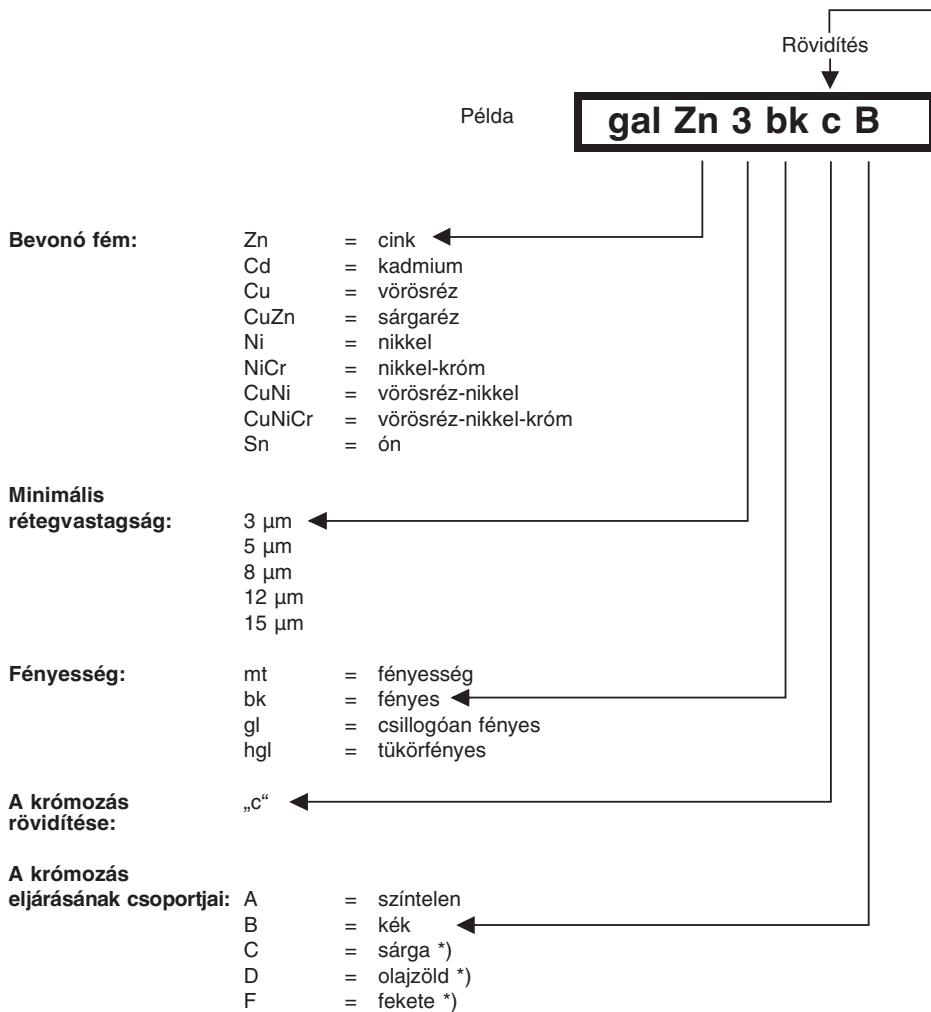
- cinkötvözetes bevonatok (ZnFe, ZnNi)

- vastagrétegű passzíválással (DISP)
    - szükség esetén kiegészítő felületbevonattal (Topcoat)

- **Cinkréteges bevonatok**

például

- Geomet 321 PLUS VL
    - Delta Tone + Delta Seal
    - Delta Protekt

*) Cr (VI)-tartalmú

Jelölések tetszőlegesen rövidítésként vagy kulcsszámként

Kulcsszám

Példa

A 1 F

A = Zn
B = Cd
C = Cu
D = CuZn
E = Ni
F = NiCr
G = CuNi
H = CuNiCr
J = Sn

1 = 3 µm
2 = 5 µm
3 = 8 µm
4 = 12 µm
5 = 15 µm

A	=	Fényesség: „mt“	Krómozás: „A“
B	=	Fényesség: „mt“	Krómozás: „B“
C	=	Fényesség: „mt“	Krómozás: „C“ *)
D	=	Fényesség: „mt“	Krómozás: „D“ *)
E	=	Fényesség: „bk“	Krómozás: „A“
F	=	Fényesség: „bk“	Krómozás: „B“
G	=	Fényesség: „bk“	Krómozás: „C“ *)
H	=	Fényesség: „bk“	Krómozás: „D“ *)
J	=	Fényesség: „gl“	Krómozás: „A“
K	=	Fényesség: „gl“	Krómozás: „B“
L	=	Fényesség: „gl“	Krómozás: „C“ *)
M	=	Fényesség: „gl“	Krómozás: „D“ *)
R	=	Fényesség: „mt“	Krómozás: „F“ *)
S	=	Fényesség: „bk“	Krómozás: „F“ *)
T	=	Fényesség: „gl“	Krómozás: „F“ *)

*) Cr (VI)-tartalmú

100% EXCELLENT IDEAS

Nagyszilárdságú csavarok előfeszítése

Fontos: A tűzihorganyzott csavarokra vonatkozó meghúzási nyomatékok értékei eltérnek a fekete csavarokétól. Lásd a lenti táblázatot.

Az előfeszítés általában a csavaranya meghúzásával történik. Ehhez használhatók nyomatékkulcsok, ütvecsavarozók vagy hasonló eszközök. A csavarfejen történő meghúzáshoz szabad mozgástér szükséges a csavar szára körül, így nem keletkezik járulékos súrlódás.

A nyomatékkulcs segítségével történő meghúzás során a szükséges előfeszítő erőt a mért forgatónyomaték hozza létre.

Az alkalmazott kulcsoknak megfelelően beállíthatónak kell lenniük, vagy lehetővé kell tenniük a szükséges nyomaték megbízható leolvasását.

A beállítás és a leolvasás során a maximális eltérés + 0,1Ma lehet. Az ellenőrzést a nyomatékkulcs használata előtt, annak alkalmazása során, de legalább félévente el kell végezni.

Az új, SW 21 ill. SW 34 laptávú M 12 és M 20 csavarok alkalmazása esetén megváltozik a meghúzási nyomaték.

11. táblázat

Szükséges előfeszítő erők és meghúzási nyomatékok				
Névleges csavarátmérő	Szükséges előfeszítő erő (Fv) a csavarban (nyomatéki eljárás) [kN] (Mp)	Kifejtendő előfeszítő erő a gépi ütvecsavarozókkal történő meghúzáskor[kN] (Mp)	Kifejtendő meghúzási nyomatékok (Ma) Csavar (tűzihorg.)Mo S2 – zsírozott [Nm] (kpm)	Csavar enyhén megolajozva [Nm] (kpm)
M 12	50 (5)	60 (6)	100 (10)	120 (12)
M 16	100 (10)	110 (11)	250 (25)	350 (35)
M 20	160 (16)	175 (17,5)	450 (45)	600 (60)
M 22	190 (19)	210 (21)	650 (65)	900 (90)
M 24	220 (22)	240 (24)	800 (80)	1100 (110)
M 27	290 (29)	320 (32)	1250 (125)	1650 (165)
M 30	350 (35)	390 (39)	1650 (165)	2200 (220)
M 33 *	430 (43)	480 (48)	2200 (220)	2700 (270)
M 36	510 (51)	560 (56)	2800 (280)	3800 (380)

* saját üzemi szabvány szerint

Az ütvecsavarozóval történő meghúzás esetén a beépítéshez szükséges csavarok elegendő száma alapján, megfelelő eszköz segítségével (pl. tenziméter) kell beállítani az előírt feszítőerőt.

Ügyeljen arra, hogy az ütvecsavarozó mérete megfeleljen a szükséges előfeszítésnek. Kizárólag ellenőrzött típusú ütvecsavarozókat szabad használni.

A csavarok előfeszítése a forgásszög-módszernek megfelelően előhúzás, majd a μ szöggel történő meghúzás segítségével történik. Ez ehhez szükséges értékeket a 010 DAST-írányelvek tartalmazzák.

Az előfeszítés ellenőrzése

Az ellenőrzés az összes csavar 5%-át érinti, és kizárólag továbbhúzás segítségével történik. A művelet során a kézzel meghúzott csavarokat a kézi csavarkulccsal, míg a gépi úton meghúzott csavarokat az ütvecsavarozóval kell ellenőrizni.

- A kézi csavarkulcsokat az ellenőrzéshez 10%-kal nagyobb értékre kell állítani.
- A F_v értékre hitelesített ütvecsavarozók esetén elegendő a beállított előfeszítő erő ismételt előállítás.
- A forgásszög-módszer alapján meghúzott csavarokat az alkalmazott eszköz függvényében az a) vagy a b) módszernek megfelelően ellenőrizhetjük.

12. táblázat

A csavar (az anya) továbbhúzási szöge a beállított ellenőrző érték eléréséig az a) – c) pontoknak megfelelően	A kötés állapota
$< 30^\circ$	A csavar rendben van.
$30^\circ \dots 60^\circ$	A csavar rendben van. Ellenőrizzen még két kötést ugyanazon illesztésben.
$> 60^\circ$	Cserélje ki a csavart. Ellenőrizzen még két csavart ugyanazon illesztésben.

Poliamid 6.6

Mechanikai és termikus jellemzők

A Poliamid 6.6-ból készült csavarok és csavaranyák a következőkben felsorolt, fizikai, kémiai, termikus és elektromos tulajdonságaik alapján számos mechanikai és elektromos problémára sok esetben biztonságos és egyszerű megoldást kínálnak:

- kis súly
- magas mechanikai szilárdság
- 100°-ig hőálló
- kémiai ellenálló képessége kiváló
- magas dielektromos értékek
- ellenálló az időjárás hatásaival szemben
- rezgésmentes (szükségtelen a szorítógyűrűk alkalmazása)

Mechanikai tulajdonságok	Egység	Adatok	DIN vizsgálati előírás
Nyers vastagság	g/cm ³	1,12 - 1,15	53479
Folyási feszültség száraz légnedves	N/mm ²	85 60	53455
Szakítónyúlás száraz légnedves	%	30 - 60 120 - 220	53455
Határ-hajlítófeszültség száraz	N/mm ²	130 - 135	53452
Fajlagos ütőmunka száraz légnedves	kJ/m ²	3 - 5 15 - 20	53453 lásd vizsgálati módszerek
Rugalmassági modulus száraz légnedves	N/mm ²	26 - 2900 17 - 2000	

Termikus jellemzők	Egység	Adatok	DIN vizsgálati előírás
Olvadási hőmérséklet	°C	250 – 255	
Hővezető képesség	W/mk	0,23	
Fajlagos hőkapacitás	kJ/kgk	1,67	
Max. használati hőmérséklet tartós rövid idejű	°C	80 - 100 150 - 170	

Meghúzási nyomaték Ncm – Irányértékek 20 °C-nál

Menet	M 3	M 4	M 5	M 6	M 8	M 10	M 12	M 14	M 16	M 18	M 20
Csavarok	10	20	50	100	200	300	400	600	750	850	1000
Csavaranyák	10	30	60	150	300	400	500	750	900	1000	1200

Ez a BSK® - csavarválasztó arra hivatott, hogy segítse a tervezőt a csavarkötések közelítő méretezése során, a legfontosabb befolyásoló tényezők figyelembe vételével. Ezenkívül útmutatásokat tartalmaz a mindenkor megfelelő meghúzási nyomaték megválasztásához, különböző felületi és kenési állapotok esetén. Áttekinthető formában tartalmazza a metrikus szabályos és finom menetek, a menetes csapok és fáradásmentes csavarok meghúzási nyomatékait és az előfeszítő erőket, különböző μ_{ges} súrlódási tényezőket alapul véve. A táblázatok a 8.8, 10.9 és 12.9 szilárdsági osztályokra, de egyéb szilárdsági osztályokra történő átszámításra vonatkozóan is tartalmaznak adatokat.

Csavarkötések közelítő méretezése

Milyen menetátmérővel kell rendelkeznie pl. egy menetes csapnak, ha $F_A = 40\,000\text{ N}$ értékű tengelyirányú duzzadó hajtóerőt kell felvennie?

Az I. táblázatból közelítőleg a következő méreteket kapjuk:

8.8 : M 20   10.9 : M 16   12.9 : M 16

Valamennyi peremfeltétel, mint pl. az illesztések száma és érdessége, a szorítók hossza, az erőkétfétes módja és a meghúzási feltételek, figyelembe vételével a pontos, a „Schrauben Vademecum“ („Csavar Vademecum“) című kézikönyv alapján elvégzett számítási folyamat a következő méreteket eredményezi:

8.8 : M 18   10.9 : M 14   12.9 : M 12

Így az I. táblázat szerinti közelítő méretezéssel biztonságosan jártunk el.

A megfelelő súrlódási tényező megválasztása

Az előfeszítő erő és a meghúzási nyomaték pontos meghatározásának előfeltétele a súrlódási tényező ismerete. Mindenesetre majdnem lehetetlennek tűnik a számos felület- és kenési állapot számára megbízható értékeket megadni a súrlódási tényezőkre, de elsősorban azok szórására. Ehhez jön még a különböző meghúzási módok szórása, melyek ugyancsak többé-kevésbé jelentős bizonytalansági tényezőt jelent.

Ebből kifolyólag a súrlódási tényező megválasztására csupán javaslatok adhatók. A 2. táblázat irányértékeket tartalmaz a különböző felület- és kenési állapotokra, ahol a vastagon szedett minimális értékek a méretezés és a meghúzási nyomaték névleges értékeinek tekintendők.

A csavarfej felfekvési felületén zárófogazással vagy bordákkal rendelkező biztonsági csavarok a csavarfej alatti nagyobb súrlódási tényező következtében nagyobb μ_{ges} súrlódási tényezővel rendelkeznek. A biztonsági csavarok alkalmazásával kapcsolatban utalunk a VFM 34 nyomtatványunkban található meghúzási nyomatékokra és előfeszítő erőkre.

Hajtóerő csavaroként						
Statikus módon, tengelyirányban	Dinamikus módon, tengelyirányban	Statikus és/vagy dinamikus módon, a tengelyirányra merőlegesen	Előfeszítő erő ¹⁾	Névleges átmérő ¹⁾ (mm)		
				8.8	10.9	12.9
F _A (N)	F _A (N)	F _O (N)	F _V (N)			
1 600	1 000	320	2 500	4	-	-
2 500	1 600	500	4 000	5	4	4
4 000	2 500	800	6 300	6	5	5
6 300	4 000	1 250	10 000	7 ²⁾	6	5
10 000	6 300	2 000	16 000	8	7 ²⁾	7 ²⁾
16 000	10 000	3 150	25 000	10	9 ²⁾	8
25 000	16 000	5 000	40 000	14	12	10
40 000	25 000	8 000	63 000	16	14	12
63 000	40 000	12 500	100 000	20	16	16
100 000	63 000	20 000	160 000	24	20	20
160 000	100 000	31 500	250 000	30	27	24
250 000	160 000	50 000	400 000	-	30	30

¹⁾ A megadott névleges átmérők és előfeszítő erők menetes csapokra vonatkoznak; fáradásmentes csavarok esetén a csökkentett derékmérő miatt azt a méretet kell választani, amely a következő magasabb terhelési fokozatnak felel meg.

²⁾ Az M 7 és M 9 méretet csak kivételes esetekben alkalmazza.

A menetragasztás segítségével történő biztosítás során a legtöbb esetben a μ_{ges} súrlódási érték befolyásolt. Míg a szokásos FK-biztosítások esetén a súrlódási tényező erőteljesen növekszik, az INBUS-PLUS®- és VERBUS-PLUS®-csavarok (mikrotokos ragasztóval bevont csavarok) esetén a μ_{ges} súrlódási tényező a szokásos módon beolajozott csavarokhoz képest nem változik. Csak ezen biztonsági csavarok újrahasznosítása során javasoljuk a VFM 34 nyomtatványban a valamivel magasabb meghúzási nyomatok alkalmazását.

μ_{ges} felületi állapot kenési állapotban				
Csavar	Csavaranya	olajozatlan	olajozott	MoS ₂ -paszta
utókezelés nélkül Mn-foszfátzott Zn-foszfátzott galv. horganyzott kb. 8 μ m galv. kadmiumozott kb. 7 μ m	utókezelés nélkül	0,14 - 0,18 0,14 - 0,18 0,14 - 0,21 0,12 - 0,18 0,08 - 0,12	0,14 - 0,17 0,14 - 0,15 0,14 - 0,17 0,12 - 0,17 0,08 - 0,11	0,10 - 0,12 0,10 - 0,11 0,10 - 0,12
galv. horganyzott kb. 8 μ m	galv. horganyzott kb. 5 μ m	0,12 - 0,17	0,14 - 0,19	
galv. verkadmet ca. 7 μ m	galv. kadmiumozott kb. 6 μ m	0,08 - 0,12	0,10 - 0,15	

A nem galvanikusan felületkezelt csavarok esetén a kiegészítő olajozás a súrlódási tényező alacsonyabb átlagértékét eredményezi, és kisebb szórást a száraz felülethez képest. A MoS₂-paszta alkalmazásával a súrlódási tényező és a szórás még jelentősebb mértékben csökken. A horganyzott csavarok horganyzott csavaranyákkal (ill. a kadmiumozott csavarok kadmiumozott csavaranyákkal) történő párosítása magasabb súrlódási tényezőt és nagyobb szórást eredményez. Kedvezőtlen esetekben az ilyen kapcsolatok berágódáshoz és így ellenőrizhetetlen meghúzási viszonyokhoz vezethetnek.

Az erő a minimális folyáshatáron

Emelkedés, feszültség-keresztmetszet és mag-keresztmetszet

Menetes csapok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret (a P emelkedéssel)	Feszültség- keresztmetszet As (mm ²)	Mag- keresztmetszet A3 (mm ²)	Az erő a minimális folyáshatáron $F_{0,2}$ a feszültség-keresztmetszet segítségével számítva		
			8.8 (N)	10.9 (N)	12.9 (N)
M 4 x 0,7	8,78	7,75	5 600	8 250	9 650
M 5 x 0,8	14,20	12,70	9 100	13 300	15 600
M 6 x 1	20,10	17,90	12 900	18 900	22 100
M 8 x 1,25	36,60	32,80	23 400	34 400	40 300
M 10 x 1,5	58,00	52,30	37 100	54 500	64 000
M 12 x 1,75	84,30	76,20	54 000	79 000	92 500
M 14 x 2	115,00	105,00	73 500	108 000	127 000
M 16 x 2	157,00	144,00	100 000	148 000	173 000
M 18 x 2,5	192,00	175,00	127 000	180 000	211 000
M 20 x 2,5	245,00	225,00	162 000	230 000	270 000
M 22 x 2,5	303,00	282,00	200 000	285 000	333 000
M 24 x 3	353,00	324,00	233 000	332 000	388 000
M 27 x 3	459,00	427,00	303 000	431 000	505 000
M 30 x 3,5	561,00	519,00	370 000	527 000	617 000

Menetes csapok metrikus szabályos menettel a DIN 13, 13. lap szerint

Méret (a P emelkedéssel)	Feszültség- keresztmetszet As (mm ²)	Mag- keresztmetszet A3 (mm ²)	Az erő a minimális folyáshatáron $F_{0,2}$ a feszültség-keresztmetszet segítségével számítva		
			8.8 (N)	10.9 (N)	12.9 (N)
M 8 x 1	39,20	36,00	25 100	36 800	43 100
M 10 x 1,25	61,20	56,30	39 200	57 500	67 500
M 12 x 1,25	92,10	86,00	59 000	86 500	101 000
M 12 x 1,5	88,10	81,10	56 500	83 000	97 000
M 14 x 1,5	125,00	116,00	80 000	118 000	138 000
M 16 x 1,5	167,00	157,00	107 000	157 000	184 000
M 18 x 1,5	216,00	205,00	143 000	203 000	238 000
M 20 x 1,5	272,00	259,00	180 000	256 000	299 000
M 22 x 1,5	333,00	319,00	220 000	313 000	366 000
M 24 x 2	384,00	365,00	253 000	361 000	422 000
M 27 x 2	496,00	473,00	327 000	466 000	546 000
M 30 x 2	621,00	596,00	410 000	584 000	683 000

Fáradásmentes csavarok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$d_T = 0,9 d_3$

Méret a P emelkedéssel)	Derekátmérő d_T h13 (mm)	Derek- keresztmetszet A_T min (mm ²)	Mag- keresztmetszet A3 (mm ³)	Az erő a minimális folyáshatáron $F_{0,2}$ a derek-keresztmetszet segítségével számítva		
				8.8 (N)	10.9 (N)	12.9 (N)
M 4 x 0,7	2,7	5,07	7,75	3 250	4 750	5 600
M 5 x 0,8	3,5	8,40	12,70	5 400	7 900	9 250
M 6 x 1	4,1	12,10	17,90	7 750	11 400	13 300
M 8 x 1,25	5,6	23,10	32,80	14 800	21 700	25 400
M 10 x 1,5	7,0	37,10	52,30	23 700	34 900	40 800
M 12 x 1,75	8,5	55,00	76,20	35 200	51 500	60 500
M 14 x 2	10,0	75,60	105,00	48 400	71 000	83 000
M 16 x 2	12,0	106,00	144,00	68 000	99 500	117 000
M 18 x 2,5	13,0	129,00	175,00	85 000	121 000	142 000
M 20 x 2,5	15,0	168,00	225,00	111 000	158 000	185 000
M 22 x 2,5	16,5	212,00	282,00	140 000	199 000	233 000
M 24 x 3	18,0	243,00	324,00	160 000	228 000	267 000
M 27 x 3	20,5	322,00	427,00	213 000	303 000	354 000
M 30 x 3,5	22,5	392,00	519,00	259 000	368 000	431 000

Fáradásmentes csavarok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret a P emelkedéssel)	Derékátmérő d_T h13 (mm)	Derék- keresztmetszet $A_{T \min}$ (mm ²)	Mag- keresztmetszet A_3 (mm ³)	Az erő a minimális folyáshatáron $F_{0,2}$ a derék-keresztmetszet segítségével számítva		
				8.8 (N)	10.9 (N)	12.9 (N)
M 8 x 1	5,9	25,7	36,0	16 400	24 200	28 300
M 10 x 1,25	7,4	40,5	56,3	25 900	38 100	44 600
M 12 x 1,25	9,2	63,2	86,0	40 400	59 500	69 500
M 12 x 1,5	8,9	59,0	81,1	37 800	55 500	65 000
M 14 x 1,5	10,5	85,0	116,0	54 500	80 000	93 500
M 16 x 1,5	12,5	117,0	157,0	75 000	110 000	129 000
M 18 x 1,5	14,5	155,0	205,0	102 000	146 000	171 000
M 20 x 1,5	16,0	196,0	259,0	129 000	184 000	216 000
M 22 x 1,5	18,0	244,0	319,0	161 000	229 000	268 000
M 24 x 2	19,0	275,0	365,0	182 000	259 000	303 000
M 27 x 2	21,5	360,0	473,0	238 000	338 000	396 000
M 30 x 2	24,5	458,0	596,0	302 000	431 000	504 000

Metrikus menetekkel és a DIN 912, 931, 934 ... szerinti fej-felfekvési méretekkel rendelkező csavarok előfeszítő erői és meghúzási nyomatékai

Súrlódási tényező: $\mu_{ges} = 0,08$

Menetes csapok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	4 400	6 450	7 550	2,1	3,1	3,8
M 5	7 150	10 500	12 300	4,2	6,1	7,2
M 6	10 100	14 900	17 400	7,3	11,0	12,0
M 8	18 600	27 300	31 900	17,0	26,0	30,0
M 10	29 500	43 400	50 500	34,0	51,0	59,0
M 12	43 000	63 000	74 000	59,0	87,0	100,0
M 14	59 000	86 500	101 000	95,0	140,0	165,0
M 16	81 000	119 000	139 000	145,0	215,0	250,0
M 18	102 000	145 000	170 000	210,0	300,0	350,0
M 20	131 000	186 000	218 000	295,0	420,0	490,0
M 22	163 000	232 000	272 000	395,0	560,0	660,0
M 24	188 000	268 000	313 000	510,0	720,0	840,0
M 27	247 000	352 000	412 000	740,0	1 050,0	1 250,0
M 30	300 000	428 000	501 000	1 000,0	1 450,0	1 700,0

Menetes csapok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 8 x 1	20 300	29 700	34 800	18	27	32
M 10 x 1,25	31 600	46 500	54 500	36	53	62
M 12 x 1,25	48 200	71 000	83 000	64	93	110
M 12 x 1,5	45 600	67 000	78 500	62	90	105
M 14 x 1,5	65 000	95 500	112 000	100	150	175
M 16 x 1,5	88 000	129 000	151 000	155	225	260
M 18 x 1,5	118 000	168 000	197 000	230	325	380
M 20 x 1,5	149 000	212 000	248 000	315	450	530
M 22 x 1,5	183 000	261 000	305 000	420	600	700
M 24 x 2	210 000	299 000	350 000	540	760	900
M 27 x 2	272 000	387 000	453 000	780	1 100	1 300
M 30 x 2	342 000	487 000	570 000	1 100	1 550	1 800

Fáradásmentes csavarok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$d_T = 0,9 d$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	2 400	3 500	4 100	1,1	1,7	2,0
M 5	4 100	6 000	7 050	2,4	3,5	4,1
M 6	5 650	8 300	9 700	4,0	5,9	6,9
M 8	11 000	16 100	18 900	10,0	15,0	18,0
M 10	17 300	25 400	29 700	20,0	30,0	35,0
M 12	26 000	38 100	44 600	36,0	53,0	62,0
M 14	36 400	53 500	62 500	59,0	86,0	100,0
M 16	53 500	78 500	92 000	96,0	140,0	165,0
M 18	64 000	91 000	107 000	130,0	190,0	220,0
M 20	87 500	124 000	145 000	195,0	280,0	330,0
M 22	107 000	152 000	178 000	260,0	370,0	430,0
M 24	127 000	180 000	211 000	340,0	485,0	570,0
M 27	165 000	236 000	276 000	495,0	710,0	830,0
M 30	199 000	283 000	331 000	670,0	950,0	1 100,0

Metrikus menetekkel és a DIN 912, 931, 934 ... szerinti fej-felfekvési méretekkel rendelkező csavarok előfeszítő erői és meghúzási nyomatékai

Fáradásmentes csavarok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$$d_T = 0,9 d_3$$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 10 x 1,25	20 000	29 300	34 300	23	33	39
M 12 x 1,25	31 900	46 900	55 000	42	62	72
M 12 x 1,5	29 300	43 000	50 500	40	58	68
M 14 x 1,5	41 100	60 500	70 500	63	93	110
M 16 x 1,5	60 000	88 000	103 000	105	150	180
M 18 x 1,5	84 500	120 000	141 000	165	230	270
M 20 x 1,5	104 000	147 000	173 000	220	315	365
M 22 x 1,5	133 000	189 000	221 000	305	430	510
M 24 x 2	145 000	207 000	242 000	370	530	620
M 27 x 2	188 000	267 000	313 000	540	770	900
M 30 x 2	246 000	351 000	411 000	780	1 100	1 300

Súrlódási tényező: $\mu_{ges} = 0,10$

Menetes csapok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	4 250	6 200	7 250	2,4	3,6	4,2
M 5	6 900	10 200	11 900	4,8	7,1	8,3
M 6	9 700	14 300	16 800	8,3	12,0	14,0
M 8	17 900	26 300	30 700	20,0	30,0	35,0
M 10	28 500	41 800	48 900	40,0	59,0	69,0
M 12	41 500	61 000	71 500	69,0	100,0	120,0
M 14	57 000	83 500	98 000	110,0	160,0	190,0
M 16	78 500	115 000	135 000	170,0	250,0	290,0
M 18	98 000	140 000	164 000	245,0	345,0	405,0
M 20	126 000	180 000	210 000	340,0	490,0	570,0
M 22	158 000	224 000	263 000	460,0	660,0	770,0
M 24	182 000	259 000	303 000	590,0	840,0	980,0
M 27	239 000	340 000	398 000	870,0	1 250,0	1 450,0
M 30	291 000	414 000	484 000	1 200,0	1 700,0	1 950,0

Menetes csapok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 8 x 1	19 600	28 700	33 600	22	32	37
M 10 x 1,25	30 600	44 900	52 500	42	62	72
M 12 x 1,25	46 600	68 500	80 000	75	110	130
M 12 x 1,5	44 000	64 500	75 500	72	105	125
M 14 x 1,5	63 000	92 500	108 000	120	175	200
M 16 x 1,5	85 500	125 000	147 000	180	265	310
M 18 x 1,5	114 000	163 000	191 000	270	385	450
M 20 x 1,5	144 000	206 000	241 000	375	530	620
M 22 x 1,5	178 000	253 000	296 000	500	710	830
M 24 x 2	203 000	290 000	339 000	630	900	1 050
M 27 x 2	264 000	375 000	439 000	920	1 300	1 550
M 30 x 2	332 000	472 000	553 000	1 300	1 850	2 150

Metrikus menetekkel és a DIN 912, 931, 934 ... szerinti fej-felfekvési méretekkel rendelkező csavarok előfeszítő erői és meghúzási nyomatékai

Fáradásmentes csavarok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$d_T = 0,9 d_3$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	2 250	3 300	3 850	1,3	1,9	2,2
M 5	3 900	5 700	6 650	2,7	4,0	4,6
M 6	5 350	7 850	9 200	4,6	6,7	7,9
M 8	10 500	15 300	18 000	12,0	17,0	20,0
M 10	16 400	24 100	28 200	23,0	34,0	40,0
M 12	24 700	36 300	42 500	41,0	60,0	70,0
M 14	34 700	51 000	59 500	67,0	98,0	115,0
M 16	51 000	75 000	88 000	110,0	165,0	190,0
M 18	61 000	87 000	102 000	150,0	215,0	250,0
M 20	83 500	119 000	139 000	225,0	325,0	375,0
M 22	102 000	145 000	170 000	300,0	425,0	495,0
M 24	121 000	172 000	202 000	390,0	560,0	650,0
M 27	158 000	225 000	264 000	570,0	820,0	960,0
M 30	190 000	271 000	317 000	770,0	1 100,0	1 300,0

Fáradásmentes csavarok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$d_T = 0,9 d_3$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 8 x 1	12 100	17 700	20 800	13	19	23
M 10 x 1,25	19 100	28 000	32 800	26	38	45
M 12 x 1,25	30 600	44 900	52 500	49	72	84
M 12 x 1,5	27 900	41 000	48 000	45	67	78
M 14 x 1,5	39 300	57 500	67 500	73	110	125
M 16 x 1,5	57 500	84 000	98 500	120	175	210
M 18 x 1,5	81 000	116 000	135 000	190	270	320
M 20 x 1,5	99 500	142 000	166 000	260	365	430
M 22 x 1,5	127 000	182 000	212 000	355	510	600
M 24 x 2	139 000	198 000	232 000	435	620	720
M 27 x 2	180 000	256 000	300 000	630	900	1 050
M 30 x 2	237 000	338 000	395 000	920	1 300	1 550

Súrlódási tényező: $\mu_{ges} = 0,12$

Menetes csapok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	4 050	5 950	7 000	2,4	4,0	4,7
M 5	6 650	9 800	11 400	5,4	7,9	9,2
M 6	9 350	13 800	16 100	9,3	14,0	16,0
M 8	17 200	25 300	29 600	23,0	33,0	39,0
M 10	27 400	40 300	47 100	45,0	66,0	77,0
M 12	40 000	58 500	68 500	77,0	115,0	135,0
M 14	54 500	80 500	94 000	125,0	180,0	210,0
M 16	75 500	111 000	130 000	190,0	280,0	330,0
M 18	94 500	134 000	157 000	275,0	390,0	455,0
M 20	121 000	172 000	201 000	385,0	550,0	640,0
M 22	152 000	216 000	253 000	530,0	750,0	880,0
M 24	175 000	250 000	292 000	660,0	950,0	1 100,0
M 27	230 000	328 000	384 000	980,0	1 400,0	1 650,0
M 30	280 000	399 000	467 000	1 350,0	1 900,0	2 200,0

Metrikus menetekkel és a DIN 912, 931, 934 ... szerinti fej-felfekvési méretekkel rendelkező csavarok előfeszítő erői és meghúzási nyomatékai

Menetes csapok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 8 x 1	18 900	27 700	32 500	24	36	42
M 10 x 1,25	29 500	43 300	50 500	47	69	81
M 12 x 1,25	45 000	66 000	77 500	84	125	145
M 12 x 1,5	42 400	62 500	73 000	81	120	140
M 14 x 1,5	61 000	89 500	105 000	135	195	230
M 16 x 1,5	82 000	121 000	141 000	205	300	350
M 18 x 1,5	110 000	157 000	184 000	305	435	510
M 20 x 1,5	140 000	199 000	233 000	430	610	710
M 22 x 1,5	172 000	245 000	286 000	580	830	960
M 24 x 2	196 000	280 000	327 000	720	1 050	1 200
M 27 x 2	255 000	363 000	425 000	1 050	1 500	1 750
M 30 x 2	321 000	457 000	534 000	1 450	2 100	2 450

Fáradásmentes csavarok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$d_T = 0,9 d_3$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	2 150	3 150	3 650	1,4	2,1	2,4
M 5	3 700	5 400	6 300	3,0	4,4	5,1
M 6	5 050	7 450	8 700	5,0	7,4	8,7
M 8	9 900	14 600	17 100	13	19	22
M 10	15 600	22 900	26 800	25	37	44
M 12	23 500	34 500	40 300	45	67	78
M 14	33 000	48 400	56 500	74	110	125
M 16	48 800	71 500	84 000	125	180	215
M 18	58 000	82 500	96 500	170	240	280
M 20	79 500	113 000	133 000	255	360	425
M 22	97 000	138 000	162 000	340	480	560
M 24	115 000	164 000	192 000	435	620	730
M 27	151 000	215 000	252 000	640	910	1 050
M 30	181 000	258 000	302 000	860	1 250	1 450

Fáradásmentes csavarok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$d_T = 0,9 d_3$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 8 x 1	11 500	16 900	19 800	15	22	26
M 10 x 1,25	18 100	26 600	31 200	29	43	51
M 12 x 1,25	29 100	42 800	50 000	55	80	96
M 12 x 1,5	26 600	39 100	45 700	51	75	89
M 14 x 1,5	37 400	55 000	64 500	82	120	145
M 16 x 1,5	54 500	80 500	94 000	135	200	240
M 18 x 1,5	77 500	111 000	129 000	215	310	370
M 20 x 1,5	95 000	136 000	159 000	290	415	500
M 22 x 1,5	122 000	174 000	204 000	410	590	690
M 24 x 2	133 000	189 000	222 000	490	700	840
M 27 x 2	182 000	259 000	303 000	750	1 050	1 200
M 30 x 2	227 000	324 000	379 000	1 050	1 500	1 800

Metrikus menetekkel és a DIN 912, 931, 934 ... szerinti fej-felfekvési méretekkel rendelkező csavarok előfeszítő erői és meghúzási nyomatékai

Súrlódási tényező: $\mu_{ges} = 0,14$

Menetes csapok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	3 900	5 750	6 700	3,0	4,4	5,1
M 5	6 400	9 400	11 000	5,9	8,7	10
M 6	9 000	13 200	15 500	10	15	18
M 8	16 500	24 300	28 400	25	36	43
M 10	26 300	38 700	45 200	49	72	84
M 12	38 400	56 500	66 000	85	125	145
M 14	52 500	77 500	90 500	135	200	235
M 16	72 500	107 000	125 000	210	310	365
M 18	91 000	129 000	152 000	300	430	500
M 20	117 000	166 000	195 000	425	610	710
M 22	146 000	208 000	244 000	580	820	960
M 24	168 000	240 000	281 000	730	1 050	1 220
M 27	222 000	316 000	369 000	1 100	1 550	1 800
M 30	269 000	384 000	449 000	1 450	2 100	2 450

Menetes csapok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 8 x 1	18 100	26 600	31 200	27	39	46
M 10 x 1,25	28 300	41 600	48 700	52	76	90
M 12 x 1,25	43 300	63 500	74 500	93	135	160
M 12 x 1,5	40 800	60 000	70 000	89	130	155
M 14 x 1,5	58 500	86 000	100 000	145	215	255
M 16 x 1,5	79 500	116 000	136 000	225	330	390
M 18 x 1,5	106 000	152 000	177 000	340	485	570
M 20 x 1,5	134 000	191 000	224 000	475	680	790
M 22 x 1,5	166 000	236 000	276 000	630	900	1 050
M 24 x 2	189 000	270 000	315 000	800	1 150	1 350
M 27 x 2	246 000	350 000	409 000	1 150	1 650	1 950
M 30 x 2	309 000	440 000	515 000	1 650	2 350	2 750

Fáradásmentes csavarok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$d_T = 0,9 d_3$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	2 000	2 950	3 450	1,5	2,3	2,6
M 5	3 500	5 100	6 000	3,2	4,7	5,5
M 6	4 800	7 050	8 250	5,4	8,0	9,4
M 8	9 400	13 800	16 200	14	21	24
M 10	14 800	21 700	25 400	28	40	47
M 12	22 300	32 700	38 300	49	72	85
M 14	31 300	46 000	54 000	81	120	140
M 16	46 500	68 500	80 000	135	200	230
M 18	55 000	78 500	92 000	180	260	305
M 20	75 500	108 000	126 000	275	395	460
M 22	92 500	132 000	154 000	365	520	610
M 24	110 000	157 000	183 000	480	680	800
M 27	144 000	205 000	240 000	700	1 000	1 150
M 30	173 000	246 000	288 000	940	1 350	1 550

Metrikus menetekkel és a DIN 912, 931, 934 ... szerinti fej-felfekvési méretekkel rendelkező csavarok előfeszítő erői és meghúzási nyomatékai

Fáradásmentes csavarok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$$d_T = 0,9 d_3$$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 8 x 1	10 900	16 100	18 800	16	24	28
M 10 x 1,25	17 300	25 300	29 700	32	47	55
M 12 x 1,25	27 800	40 800	47 700	60	88	105
M 12 x 1,5	25 300	37 200	43 500	55	81	95
M 14 x 1,5	35 600	52 500	61 000	90	130	155
M 16 x 1,5	52 000	76 500	90 000	150	220	255
M 18 x 1,5	74 000	106 000	124 000	240	340	395
M 20 x 1,5	91 000	129 000	151 000	320	460	540
M 22 x 1,5	117 000	166 000	195 000	450	640	750
M 24 x 2	127 000	181 000	212 000	540	770	900
M 27 x 2	165 000	234 000	274 000	790	1 100	1 300
M 30 x 2	217 000	310 000	362 000	1 150	1 650	1 900

Súrlódási tényező: $\mu_{ges} = 0,20$

Menetes csapok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	3 450	5 050	5 900	3,6	5,3	6,1
M 5	5 650	8 250	9 650	7,1	10	12
M 6	7 950	11 700	13 600	12	18	21
M 8	14 600	21 400	25 100	30	44	52
M 10	23 200	34 100	39 900	60	87	100
M 12	33 900	49 800	58 000	105	151	177
M 14	46 500	68 500	80 000	165	240	285
M 16	64 000	94 000	110 000	260	380	445
M 18	80 500	114 000	134 000	365	520	610
M 20	103 000	147 000	172 000	520	740	870
M 22	129 000	184 000	216 000	710	1 000	1 200
M 24	149 000	212 000	248 000	890	1 250	1 500
M 27	196 000	279 000	327 000	1 350	1 900	2 200
M 30	238 000	339 000	397 000	1 800	2 550	3 000

Menetes csapok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 8 x 1	16 000	23 500	27 600	33	48	56
M 10 x 1,25	25 100	36 800	43 100	64	93	110
M 12 x 1,25	38 400	56 500	66 000	115	170	200
M 12 x 1,5	36 100	53 000	62 000	110	160	185
M 14 x 1,5	52 000	76 000	89 000	180	265	310
M 16 x 1,5	70 500	103 000	121 000	280	410	480
M 18 x 1,5	94 500	135 000	157 000	420	600	700
M 20 x 1,5	119 000	170 000	199 000	590	840	980
M 22 x 1,5	147 000	210 000	245 000	790	1 150	1 300
M 24 x 2	168 000	239 000	280 000	990	1 400	1 650
M 27 x 2	218 000	311 000	364 000	1 450	2 100	2 450
M 30 x 2	275 000	391 000	458 000	2 050	2 900	3 400

Metrikus menetekkel és a DIN 912, 931, 934 ... szerinti fej-felfekvési méretekkel rendelkező csavarok előfeszítő erői és meghúzási nyomatékai

Fáradásmentes csavarok metrikus szabályos menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$d_T = 0,9 d_3$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 4	1 700	2 500	2 950	1,8	2,6	3,1
M 5	2 950	4 350	5 100	3,8	5,5	6,5
M 6	4 100	6 000	7 050	6,4	9,3	11
M 8	8 050	11 800	13 800	17	24	28
M 10	12 600	18 500	21 700	32	47	56
M 12	19 100	28 000	32 800	58	85	100
M 14	26 800	39 400	46 100	95	140	165
M 16	40 000	59 000	69 000	160	235	275
M 18	47 300	67 500	79 000	215	305	360
M 20	65 500	93 000	109 000	330	470	550
M 22	79 500	113 000	133 000	435	620	720
M 24	94 500	135 000	158 000	570	810	950
M 27	124 000	177 000	207 000	840	1 200	1 400
M 30	149 000	212 000	248 000	1 100	1 600	1 850

Fáradásmentes csavarok metrikus finom menettel, a DIN 13, 13. lap szerint

$d_T = 0,9 d_3$

Méret	Előfeszítő erő F_V (N)			Meghúzási nyomaték M_A (Nm)		
	8.8	10.9	12.9	8.8	10.9	12.9
M 8 x 1	9 400	13 800	16 100	19	28	33
M 10 x 1,25	14 800	21 700	25 500	38	55	65
M 12 x 1,25	23 900	35 100	41 100	72	105	125
M 12 x 1,5	21 700	31 900	37 400	66	96	115
M 14 x 1,5	30 600	44 900	52 500	105	155	185
M 16 x 1,5	45 100	66 000	77 500	180	265	310
M 18 x 1,5	64 500	91 500	107 000	290	410	480
M 20 x 1,5	78 500	112 000	131 000	390	550	650
M 22 x 1,5	102 000	145 000	169 000	540	780	910
M 24 x 2	110 000	156 000	183 000	650	930	1 100
M 27 x 2	142 000	203 000	237 000	950	1 350	1 600
M 30 x 2	189 000	269 000	315 000	1 400	2 000	2 350

A meghúzási nyomaték számítása

Más, nem ebben a csavarválasztóban felsorolt szilárdsági osztály esetében nagyobb erőfeszítés nélkül kiszámítható a meghúzási nyomaték és az előfeszítő erő, oly módon, hogy a meghúzási nyomaték és az előfeszítő erő ismert értékeit megszorozzuk a keresett és az ismert szilárdsági osztály folyáshatárának hányadosával.

Példa:

A 8.8 szilárdsági osztály M 10 mérete esetén $M_A = 49$ [Nm], a 0,2%-os folyáshatár $R_{p\ 0,2} = 640$ [Nmm²]. Keressük az M 10-re vonatkozó meghúzási nyomatékot az 5.6 szilárdsági osztályban (minimális folyáshatár $R_{eL} = 300$ [Nmm²]).

$$M_{A/5,6} = \frac{R_{eL/5,6}}{R_{p0,2/8,8}} \cdot M_{A/8,8}$$

$$M_{A/5,6} = \frac{300}{640} \cdot 49 = 23 \text{ [Nm]}$$

Ugyancsak lehetséges a további, ezen csavarválasztóban nem tartalmazott méretek meghúzási nyomatékainak és előfeszítő erőinek elegendően pontos kiszámítása:

Egy csavar előfeszítő ereje $\mu_{ges} = 0,14$ esetén, azon előfeltétel mellett, miszerint az előfeszítő erő és a torzió által együttesen előidézett igénybevétel a minimális folyáshatár 90%-a (táblázatainkat ennek alapján számoltuk), körülbelül a következőképpen számítható:

- menetes csapok esetén: $FV = 0,7 \cdot R_{p0,2} \cdot AS$
- fátadásmentes csavarok esetén: $FV = 0,7 \cdot R_{p0,2} \cdot AT$

Az $R_{p\ 0,2}$ minimális folyáshatárt a DIN ISO 898 1. része tartalmazza. A feszültség-keresztmetszet értéke

$$A_s = \frac{\pi}{4} \left(\frac{d_2 + d_3}{2} \right)^2$$

ahol a d_2 menetátmérő és a d_3 magátmérő névleges méretekként a DIN 13 13. lapján található. Az A_T derékméret a csavar ábrájából adódik. A meghúzási nyomatékot a következő képlet segítségével számíthatjuk:

$$M_A = F_V \left(0,16 \cdot P + \mu_{ges} \left[0,58 \cdot d_2 + \frac{D_m}{2} \right] \right)$$

Ahol

P = Menetemelkedés mm-ben

μ_{ges} = Össz-súrlódási tényező (=0,14)

d_2 = Menetátmérő mm-ben (DIN 13, 13)

D_{km} = $\frac{d_h + d_w}{2}$ = a csavarfej- vagy csavaranya-alátét átlagos súrlódási átmérője mm-ben

d_h = az áthaladó furat átmérője mm-ben (DIN ISO 273)

d_w = a csavarfej- vagy csavaranya-alátét külső átmérője mm-ben az ábráról, ill. a csavarszabványból.

d_3 = Magátmérő mm-ben (DIN 13-13)

Példa:

A meghúzási nyomaték számítása egy csavar esetén (M 10 DIN 912 – 10.9.)

$$F_V = 0,7 \cdot R_{p\,0,2} \cdot A_S = 0,7 \cdot 940 \cdot 58$$

$$F_V = 38.200 \text{ [N]}$$

$$F_V = 38.200 \text{ [N]}$$

$$M_A = F_V \left(0,16 \cdot P + \mu_{ges} \left[0,58 \cdot d_2 + \frac{D_{km}}{2} \right] \right)$$

ahol

$$D_{km} = \frac{d_h + d_w}{2} = \frac{11 + 16}{2} = 13,5 \text{ [mm]}$$

$$M_A = 38.200 \left(0,16 \cdot 1,5 + 0,14 \left[0,58 \cdot 9,026 + \frac{13,5}{2} \right] \right)$$

$$M_A = 73.264 \text{ [Nmm]} \approx 73 \text{ [mm]}$$

A csavarválasztó táblázatának értéke $M_A = 72 \text{ [Nm]}$, a hiba tehát elhanyagolhatóan kicsi.

Ha megállapítást nyert, hogy ezen csavar kenése pl. MoS_2 -vel történik, ha tehát $\mu_{ges} = 0,1$ súrlódást vehetünk alapul, javasolt a számított meghúzási nyomaték 20%-kal történő csökkentése, mivel ellenkező esetben a csavart túlnyújthatjuk. Az előfeszítő erő ennek ellenére kb. 10%-kal magasabb lesz.